

CHECKLISTA FÖR SKOGSBRUK

Arbete med motorsåg och röjsåg

SÅ HÄR ANVÄNDER DU CHECKLISTAN

Checklistan är uppdelad i tre delar, delarna kan användas var och en för sig:

- 1. Arbetsledning** – frågor om organisation, rutiner, instruktioner, kunskaper/utbildning och utrustning.
- 2. Arbetsplatsen** – frågor om planering och säkerheten på arbetsplatsen.
- 3. Sågföraren** – frågor om hanteringen av sågen, säkerhetsanordningar och personlig skyddsutrustning.

Del 1 och 2 är avsedda att användas av chefen/arbetsledaren tillsammans med skyddsombud för att riskbedöma användningen av motorsåg alternativt röjsåg i verksamheten.

Del 3A och 3B är till för sågföraren att använda som checklista för att säkerställa säkert arbete med motorsåg alternativt röjsåg.

SÅ HÄR GÖR DU (del 1 och 2)

Steg 1: Chefen/arbetsledaren och skyddsombud går igenom checklistan och svarar på frågorna. Om en fråga inte är relevant, stryk den ur listan.

Steg 2: Chefen/arbetsledaren gör i samverkan med skyddsombud en enkel bedömning av risken.

Klassning av risk	Behov av åtgärd
Låg Försumbar eller liten risk	Ej behov av åtgärd
Medel Viss risk	Åtgärdas så långt rimligt
Hög Allvarig eller mycket allvarig risk	Åtgärdas snarast. Vid mycket allvarig risk krävs åtgärd innan arbetet utförs.

Steg 3: Risk som inte kan åtgärdas direkt förs in i en handlingsplan för definiering av åtgärd, vem som är ansvarig och när åtgärden ska vara genomförd.

På www.prevent.se går det att ladda ner en mall för handlingsplan.

SÅ HÄR GÖR DU (del 3A och del 3B)

Steg 1: Sågföraren går igenom checklistan och svarar på frågorna.

Steg 2: Om svaret är Nej kontaktas arbetsledning för information/åtgärd.

RELEVANTA FÖRESKRIFTER

AFS 2001:1 Systematiskt arbetsmiljöarbete
AFS 2012:1 Användning av motorkedjesågar och röjsågar
AFS 1999:7 Första hjälpen och krisstöd

ARBETSPLATSENS UPPGIFTER

Checklistan ifylld av:

Företag _____

Datum _____

Deltagare _____

Del 1. Arbetsledning

Organisation, rutiner och instruktioner

	Ja	Nej	Risk			Kommentar
			Låg	Medel	Hög	
1. Finns det instruktioner för särskilt farliga arbetsmoment? T.ex. när fastfällda träd inte kan tas om hand, arbete i stormfälld/brandskadad skog, när maskin och sågförare utför arbete tillsammans, arbete med träd vid elledningar, trädbeskrning från arbetsplattform eller klättring.	☐	☐	☐	☐	☐	
2. Kan riskbedömning genomföras utifrån underlaget/traktdirektivet?	☐	☐	☐	☐	☐	
3. Sker samråd mellan verksamheter på gemensamt arbetsställe? (Detta för att åtstadkomma tillfredsställande skyddsförhållanden då flera arbetsgivare finns på samma arbetsställe.)	☐	☐	☐	☐	☐	
4. Planeras arbetet så att stress och ryckigt tempo undviks?	☐	☐	☐	☐	☐	
5. Finns dokumenterat introduktionsprogram för nya arbetstagare och inhyrd personal?	☐	☐	☐	☐	☐	
6. Finns rutiner på förståeligt språk för utländska arbetstagare?	☐	☐	☐	☐	☐	

	Ja	Nej	Risk			Kommentar
			Låg	Medel	Hög	
7. Undviks ensamarbete? OBS! För motorsåg är vissa arbetsmoment förbjudna, t.ex. stormfälld/brandskadad skog, vid elledning och från arbetsplattform eller klättring.	☐	☐	☐	☐	☐	
8. Finns rutiner för ensamarbete i de fall då ensamarbete inte kan undvikas, t.ex. regelbunden kontakt, uppgifter om positionering och hemkomstkontroll?	☐	☐	☐	☐	☐	
9. Finns beredskap för snabb hjälp i en nödsituation, t.ex. via mobiltelefon eller larmanordning?	☐	☐	☐	☐	☐	
10. Vet arbetstagarna vart de ska vända sig om de behöver få hjälp vid problem?	☐	☐	☐	☐	☐	
11. Finns fungerande system för att rapportera och utreda tillbud och olycksfall, samt rutin för anmälan till Arbetsmiljöverket efter <i>allvarlig</i> olycka/tillbud?	☐	☐	☐	☐	☐	

KUNSKAPER / UTBILDNING OCH UTRUSTNING

12. Har arbetstagaren relevant utbildning för arbetsuppgifterna? OBS! För motorsåg krävs dokumenterade teoretiska och praktiska kunskaper, sanktionsavgift gäller.	☐	☐	☐	☐	☐	
13. Har arbetstagarna fått kunskaper om arbetsteknik för att undvika belastningsskador?	☐	☐	☐	☐	☐	

	Ja	Nej	Risk			Kommentar
			Låg	Medel	Hög	
<p>14. Tillhandahålls ändamålsenlig personlig och CE-märkt skyddsutrustning?</p> <p>Motorsåg: Skyddshjälm, hörsel-/ögon-/ansiktsskydd, skyddsbyxa/byxholkar med sågskydd, skyddskängor/-stövlar med sågskydd, arbetshandskar, varselkläder på överkroppen. Röjsåg: Hörsel-/ögonskydd, arbetshandskar, skyddshjälm om röjningsstammarna är högre än 2 m, skyddskängor/-stövlar med sågskydd, varselkläder på överkroppen.</p>	☐	☐	☐	☐	☐	
<p>15. Finns rutiner för underhåll och daglig kontroll av arbetsutrustning samt skyddsanordningar och protokollförs dessa? OBS! Följ tillverkarens anvisningar, minimikrav på underhållsintervall är en månad för sågar som används regelbundet.</p>	☐	☐	☐	☐	☐	
<p>16. Har arbetstagarna kunskaper i första hjälpen?</p>	☐	☐	☐	☐	☐	
<p>17. Tillhandahålls ändamålsenlig utrustning för första hjälpen, samt första förband som sågförare kan bära med sig?</p>	☐	☐	☐	☐	☐	
<p>18. Har arbetstagarna kunskaper om brandsäkerhet och i hantering av brandutrustning?</p>	☐	☐	☐	☐	☐	
<p>19. Används endast miljövänligt drivmedel och olja, t.ex. vegetabilisk olja till kedjesmörjning?</p>	☐	☐	☐	☐	☐	

Övrigt

Del 2. Arbetsplatsen

Planering av arbete med motorsåg och röjsåg

	Ja	Nej	Risk			Kommentar
			Låg	Medel	Hög	
20. Informeras arbetstagarna om aktuella arbets- och säkerhetsrutiner och vilka skyddsåtgärder som är nödvändiga för arbetet?	☐	☐	☐	☐	☐	
21. Kan arbetstagaren snabbt kalla på hjälp i en nödsituation och förmedla positionen/koordinater t.ex. via mobiltelefon eller larmanordning?	☐	☐	☐	☐	☐	
22. Finns nödvändiga redskap samt reservutrustning för det arbete som ska utföras?	☐	☐	☐	☐	☐	
23. Finns belysning om arbetet utförs i mörker?	☐	☐	☐	☐	☐	
24. Finns transportfordon för att enkelt ta sig från området? OBS! Parkera bilen i riktning hemåt.	☐	☐	☐	☐	☐	
25. Finns brandsläckningsutrustning på arbetsplatsen?	☐	☐	☐	☐	☐	

PERSONALUTRYMME	Ja	Nej	Risk Låg Medel Hög	Kommentar
26. Finns i normalfallet uppvärmt och anpassat personalutrymme med tvättmöjligheter?	☐	☐	☐ ☐ ☐	
27. Finns utrustning för första hjälpen?	☐	☐	☐ ☐ ☐	
28. Finns städrutiner för personalutrymmet?	☐	☐	☐ ☐ ☐	
29. Finns relevant information tillgänglig, t.ex. på slagstavla? (T.ex. säkerhetsinstruktioner, telefonnummer till arbetsledare och skyddsombud, var utrustning för första hjälpen finns, vilka personer som kan ge första hjälpen, hur utryckningsfordon eller taxi larmas och koordinater.)	☐	☐	☐ ☐ ☐	
SÄRSKILT ARBETSMOMENT – MOTORSÅG				
30. Avgränsas arbetsområdet med varningsskyltar vid tillträdesvägar?	☐	☐	☐ ☐ ☐	
31. Respekteras säkerhetsavståndet som är minst dubbla trädlängden när det är två eller flera som arbetar med trädfällning?	☐	☐	☐ ☐ ☐	
Fastfällning				
32. Finns det arbets- och säkerhetsinstruktioner för fastfällning?	☐	☐	☐ ☐ ☐	

	Ja	Nej	Risk			Kommentar
			Låg	Medel	Hög	
33. Markeras området med snitslar om det fastfällda trädet inte går att rullas/baxas ned omedelbart?	☐	☐	☐	☐	☐	
Arbete i stormfälld/brand-skadad skog						
34. Finns det arbets- och säkerhetsinstruktioner för arbete i stormfälld/brand-skadad skog?	☐	☐	☐	☐	☐	
35. Har arbetskamrater kontinuerlig kontakt med varandra, t.ex. radiokontakt?	☐	☐	☐	☐	☐	
Arbete med träd vid elledningar						
36. Finns det arbets- och säkerhetsinstruktioner för arbete vid elledningar?	☐	☐	☐	☐	☐	
37. Om träd lutar mot eller hänger i elledning, kontaktas kraftföretaget för strömfråntagning och inväntas bekräftelse innan arbetet påbörjas? OBS! Gäller även träd närmare än en trädlängd (oavsett lutning).	☐	☐	☐	☐	☐	
Trädbeskrning med motorsåg från arbetsplattform eller genom klättring						
38. Används fallskyddsanordning för att förhindra fall vid arbete från arbetsplattformen?	☐	☐	☐	☐	☐	

	Ja	Nej	Risk			Kommentar
			Låg	Medel	Hög	
39. Spärras arbetsområdet av och sätts varningsskyltar ut på vägar och tillträdeleder för att varna obehöriga om pågående arbete?	☐	☐	☐	☐	☐	
SÄRSKILT ARBETSMOMENT – RÖJSÅG						
40. Snitslas området vid behov?	☐	☐	☐	☐	☐	
41. Hålls alltid ett säkerhetsavstånd på minst 15 meter från andra personer?	☐	☐	☐	☐	☐	

Övrigt

Del 3A. För motorsågföraren

Del 3A gäller när du arbetar med motorsåg och del 3B med röjsåg.

SÅ HÄR GÖR DU

Steg 1: Gå igenom checklisten och svara på frågorna.

Steg 2: Om svaret är Nej, kontakta arbetsledning för information/åtgärd.

DEL 3A. SÅGFÖRAREN – MOTORSÅG	Ja Nej	Kommentar
1. Har du arbetsutrustning för att utföra arbetet på ett säkert sätt?	☐ ☐	
2. Har du relevant utbildning och motorsågskörkort för arbetsuppgifterna?	☐ ☐	
3. Vid arbete med motorsåg, används a) skyddshjälm? b) hörselskydd? c) ögonskydd/ansiktsskydd? d) skyddsbyxa/byxholkar med sågskydd? e) skyddskängor/skyddsstövlar med sågskydd? f) arbetshandskar? g) varselkläder på överkroppen?	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	
4. Är motorsågen försedd med och kontrolleras funktioner dagligen: a) Kedja, svärd och topptrissa? b) Kastskydd med kedjebroms? c) Handskydd vid bakre handtaget samt kedjefångare? d) Start- och stoppanordningar samt spärren mot oavsiktlig påverkan av driftreglage? e) Att kedjan står still på tomgång, kopplingens funktion och inkopplingsvarvtal för kedjedrivning? f) Skyddskåpor över fläkt och kedjedrivhjul?	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	

	Ja	Nej	Kommentar
g) Tät bränsletank? h) Vibrationsdämpande element? OBS! Funktion av kastskydd ska kontrolleras flera gånger varje dag.	☐	☐	
5. Finns möjlighet att snabbt kalla på hjälp vid nödsituation och förmedla position/koordinater?	☐	☐	
6. Bärs första förband lätt åtkomligt?	☐	☐	
7. Är du uppmärksam på brandfara och finns brandskyddsutrustning på arbetsplatsen?	☐	☐	
8. Används kemiskyddshandskar vid hantering av drivmedel/oljor?	☐	☐	
9. Transporteras sågar och bränslekärl stadigt och väl förankrade i fordonet?	☐	☐	

Övrigt

Del 3B. För röjsågföraren

Del 3A gäller när du arbetar med motorsåg och del 3B med röjsåg.

SÅ HÄR GÖR DU

Steg 1: Gå igenom checklisten och svara på frågorna.

Steg 2: Om svaret är Nej, kontakta arbetsledning för information/åtgärd.

DEL 3B. SÅGFÖRAREN – RÖJSÅG	Ja Nej	Kommentar
1. Har du arbetsutrustning för att utföra arbetet på ett säkert sätt?	☐ ☐	
2. Har du kunskaper för att utföra arbetet på ett säkert sätt?	☐ ☐	
3. Vid arbete med röjsåg, används a) hörselskydd? b) ögonskydd, exempelvis nätvisir eller skyddsglasögon? c) skyddshjälm om stammarna är högre än 2 meter? d) arbetshandskar? e) skyddskängor eller skyddsstövlar med sågskydd? f) varselkläder på överkroppen?	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	
4. Är röjsågen försedd med och kontrolleras funktioner dagligen: a) Klingskydd och dess läge i förhållande till klingan? b) Fungerande start-/stoppanordning? c) Kopplingsanordning som frikopplar klingan vid tomgång (stillastående klinga vid tomgång)? d) Väl fungerande ljuddämpare? e) Tät bränsletank?	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	

	Ja	Nej	Kommentar
f) Transportskydd?	☐	☐	
g) Bäransordning och upphängningsordning? OBS! Kontrolleras förekomst av sprickbildningar vid klingans stödflänsar eller tandbottnar?	☐	☐	
5. Om sågen används för gräsröjning eller jordbearbetning, finns då skydd anpassade för dessa verktyg?	☐	☐	
6. Bärs röjsågen i bärsele som fördelar vikten jämnt på axlarna och som har snabb frikopplingsmöjlighet av såg eller sele?	☐	☐	
7. Finns möjlighet att snabbt kalla på hjälp vid nödsituation och förmedla position/koordinater?	☐	☐	
8. Bärs första förband lätt åtkomligt?	☐	☐	
9. Är klingan avmonterad eller har den transportskydd vid transport till och från arbetsplatsen?	☐	☐	
10. Är du uppmärksam på brandfara och finns brandskyddsutrustning på arbetsplatsen?	☐	☐	
11. Används kemiskyddshandskar vid hantering av drivmedel/oljor?	☐	☐	

Ja Nej Kommentar

12. Transporteras sågar och bränslekärl stadigt och väl förankrade i fordonet?

Övrigt